

PORVOO BORGÅ

Kansalaisraadin konsepti lyhyesti

Kansalaisraati on yksi *puntaroivan demokratian* menetelmistä. Niillä on aina vähintään kaksi toivottua tulosta:

- 1) Tavoittaa uusia näkökulmia ja enemmän paikallistuntemusta sekä lisätä aitoa osallisuutta käsiteltävänä olevaan asiaan
- 2) Lisätä osallistujien (ja heidän lähipiirinsä) ymmärrystä päätettävänä olevien asioiden monitahoisuudesta, taustatekijöistä, taloudellisista realiteeteista jne.

- Kansalaisraadin osallistujat rekrytoidaan **satunnaisotannalla**
- Osallistujaprofiilien kiintiöinti ja osallistumisen haittojen kompensointi (palkitseminen, avustaminen) -> **aidompi edustavuus** kuin vapaaehtoisuuteen perustuvissa menetelmissä (kuten kyselyt, avoimet tilaisuudet yms.)
- Tutkittua tietoa kansalaisraadeista, -paneeleista ja muista puntaroivan demokratian menetelmistä:

<https://www.deliberaatio.org/>

Asukasraati Gammelbackassa: taustaa ja haasteita 1/2

- Tukee kaupungin intressejä vahvistaa asukkaiden osallistumisen mahdollisuuksia ja kokeilla uusia osallistamisen tapoja (vrt. osallistuva budjetointi)
- Kaupungin perintövarojena rahoituksella toteutettavan Gammelbackan yhteisöllisyysprojektin puitteissa tuli mahdolliseksi kokeilla asukasraadin konseptia
- Pää tarkoituksena on kerätä arvokasta materiaalia alueen jatkokehitystyöhön ja samalla vahvistaa yhteisöllisyyttä sekä luottamusta kaupungin toimintaan
- Gammelbackan asukkaat ovat heterogeenisempi ryhmä kuin usein ajatellaan
- Alueen kehittämisessä on vuosien varrella kokeiltu monenlaisia osallistamisen muotoja: työpajoja, info- ja keskustelutilaisuuksia
- Osallistuminen on ollut vinoutunutta: suomenkieliset, keski-ikäiset ja ikääntyneet, koulutetut asukkaat ylliedustettuina

Asukasraati Gammelbackassa: taustaa ja haasteita 2/2

- Monitoimitalon purkaminen ja asukastoiminnan tilatarve on hallinnut keskustelua jo pitkään. Miten keskustelua ohjataan entistä rakentavammaksi ja monipuolisemmaksi?
- Asukasraadin tehtävänannossa pyrittiin erityisesti huomioimaan:
 - ➔ Millainen kysymys tai ”dilemma” (tehtävänanto) kiinnostaisi riittävän laajaa asukasryhmää, ”koko Gammelbackaa”?
 - ➔ Minkä kysymyksen tai kysymysten puntarointi auttaisi kaikkein vaikuttavimmin kaupunkia alueen jatkokehittämisessä?
 - ➔ Miten raadin työskentely kytketään luontevasti aiempiin osallistamistoimiin ja olemassa oleviin yhteistyörakenteisiin (esim. aluetyöryhmä)?
 - ➔ Entä miten kuulla potentiaalisia uusia asukkaita ja kaupallisten palveluiden tarjoajia? (Erillinen prosessi, joka on mahdollista toteuttaa asukasraadin toiminnan rinnalla.)

Asukasraadin pilotointi: muotoilu ja aikataulu

- Raadin toiminta prosessina viedään läpi ja arvioidaan Gammelbackan yhteisöllisyysprojektin kuluessa
 - osallistujien rekrytointi toteutettu syksyllä 2025
 - toiminta käyntiin alkuvuonna 2026
 - prosessi valmis arvioitavaksi vuoden lopussa
- Raadin tapaamisten fasilitointi ja prosessin tukeminen on ulkoistettu kokeneille ammattilaisille
- Jotta raadilla olisi käytettävissään ajantasaiset taustamateriaalit, prosessiin tarvitaan panostusta kaikilta toimialoilta
- Kaupunkiorganisaation tehtävänä on riittävän taustamateriaalin tuottaminen sekä raadin suositusten tulkitseminen kaupungin toimivallassa olevien toimenpiteiden näkökulmasta.

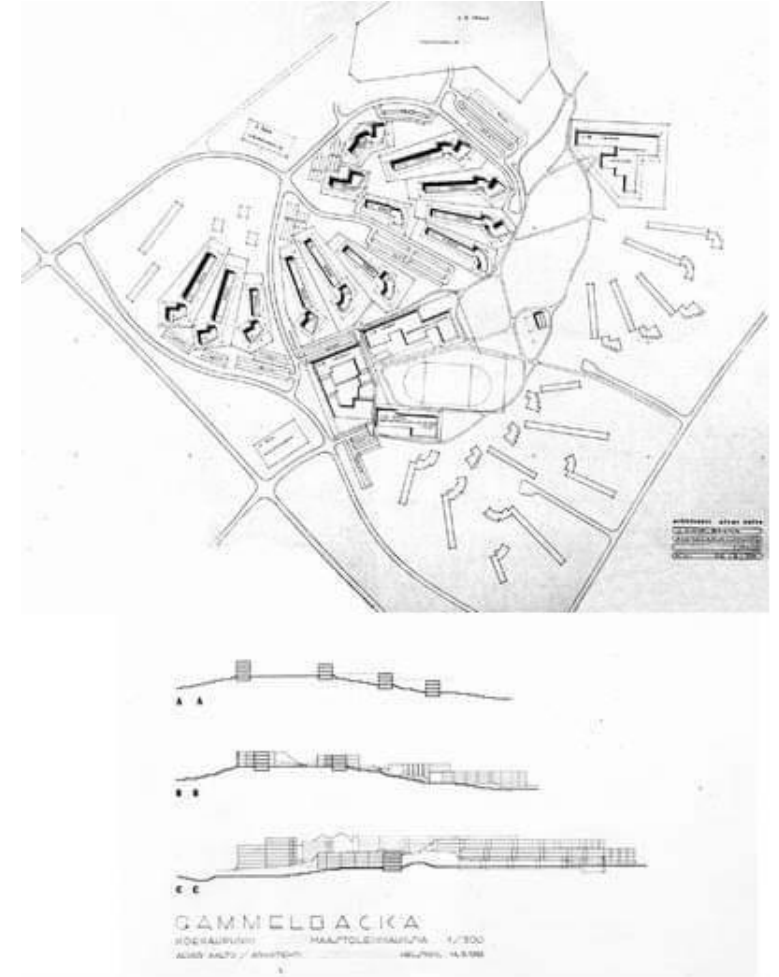
Asukasraadın tapaamiset keväällä 2026

- Perehtyminen raadin rooliin, tehtävänantoon ja työtapoihin, tutustumiset & lämmittelyt
- Tehtävänanto:
Mitä palveluita Gammelbackassa tulisi olla tulevaisuudessa?
 - Asukasraadın tehtävänantoa on valmistellut erillinen ohjausryhmä työpajatyöskentelyllä, pohjautuen kysymykseen: ”mitä palautetta kaipaamme asukkailta Gammelbackan kehittämiseksi”?
 - Kysymystä lähestytään *asukkaan näkökulmasta*: palvelut voivat olla muitakin kuin kaupungin järjestämiä palveluita (esim. HVA:n, Kelan, seurakuntien, kaupallisten toimijoiden palveluita) tai omaehtoista tekemistä mahdollistavia olosuhteita (virkistysalueet, ranta, liikuntapaikat jne.)

Asukasraadin tapaamiset syksyllä 2026

- Tehtävänanto:
Miten Gammelbackan täydennysrakentamista tulisi toteuttaa?
 - Työskentelyn lähtökohdaksi tarvitaan **katsaus vireillä olevaan ja alustavasti suunniteltavaan kaavoitukseen**: alueet, niiden kaavoitusjärjestys ja alustavat aikataulut. Tärkeää määritellä myös alueet, joille ei suunnitella täydennysrakentamista.
 - Raatilaisen mielessä rakentamisen alle kuuluvat yhtä lailla viheralueet, liikuntapaikat, liikennejärjestelyt ja myös yksityiset palveluntuottajat ja toimijat.
- Raadin suositusten koostaminen julkilausumaksi
- Raadin työn arviointi ja prosessin dokumentointi
- Gammelbackaa koskevat päätökset on tärkeää synkronoida asukasraadin työskentelyn kanssa ja varmistaa, että raadin käsittelemissä asioissa on aito kuulluksi tuleminen ja vaikuttamisen mahdollisuus.

Asukasraadin rekrytoinnista

- Raadin kutsukirje jaettiin kaikkiin talouksiin karttaan merkityllä alueella 5.11.2025
- Kyseisen alueen koko asukasluku vastaa melko tarkkaan sitä määrää kutsuttavia, joka tilastollisesti voisi tuottaa edustavan määrän vapaaehtoisia n. 20 hengen raatiin
-> turha tehdä siitä satunnaisotantaa tässä vaiheessa, kutsu kaikille
- Verkkolomake ilmoittautumisille aukesi samana päivänä, ilmoittautumisajaksi määriteltiin 5.-30.11.2025
- Marraskuun loppuun mennessä ilmoittautumisia oli tullut alle puolet toivotusta, joten ilmoittautumisaikaa jatkettiin 14.12. asti
- Lisääjasta tehtiin erillinen tiedote ja aloitettiin jalkautumiset, kohdennettua rekrytointia etenkin aliedustettuihin ryhmiin:
 - Nuoret, alle 35-vuotiaat
 - Kotikielenä muuta kuin suomea tai ruotsia puhuvat
 - Lapsiperheet
- Lopulta hyväksyttäviä ilmoittautumisia tuli hieman yli 50, josta voitiin satunnaisotantatyökalulla (panelot.org) tehdä raadin lopullinen valinta
- 19 valitulle ilmoitettiin valituksi tulemisesta 31.12.2025

Asukasraadin toteuttaminen prosessina 1/2

- Yhteisöohjaaja ja kaupunkiorganisaatiosta koostettava poikkialainen fasilitointitiimi prosessin keskiössä
 - Mukana myös konsernipalveluiden tukea kuten viestintä sekä hallinto- ja demokratiayksikkö
 - Toimialoilta taustatietoja raadin työskentelylle
- Pääfasilitoija ja fasilitointitiimin tuki päätettiin hankkia ostopalveluna. Palveluntarjoajan valinnassa oli vahva painotus sille, kuinka hyvin kaupungin omaa henkilöstöä osallistetaan, tuetaan ja perehdytetään
 - **Haluamme organisaationa oppia tästä mahdollisimman paljon**

Asukasraadın toteuttaminen prosessina 2/2

- Kaupungin poikkialaista tukea ja taustoittamista tarvitaan sekä raadin tapaamisten pohjustamiseen että raadin suositusten tulkitsemiseen kaupungin toimenpiteiden näkökulmasta
- Kevään aikana korostuu palveluiden näkökulma:
 - Vapaa-aika (liikunta-, nuoriso-, kirjasto-, kulttuuripalvelut)
 - Kasvun ja oppimisen toimialan palvelut
 - Toimitilat
- Syksyn aikana korostuu olosuhteiden ja pitkän tähtäimen suunnittelun näkökulma:
 - Kaupunki-infra
 - Kaupunkisuunnittelu, kaavoitus
- Projektin etenemistä seuraa poikkialainen ohjausryhmä
- Julkilausuma toimitetaan toimielimille raadin työskentelyn päättyessä

Toimivan asukasraatiprojektin edellytyksiä

- Motivoivuus: raadin käsittelemissä asioissa on aito kuulluksi tulemisen ja vaikuttamisen mahdollisuus
- Monikielisyys, saavutettavuus sekä raadin edustavuus
- Osaava fasilitointi
- Jatkumo: raadin suositukset saatetaan poliittisten toimielinten tietoon, ja niitä pystytään hyödyntämään jatkosuunnittelussa, kuten alueen kaavoituksessa ja palveluiden kehittämisessä
- Tehokkuus ja vaikuttavuus: raati on liian raskas prosessi pikkuasioilla näpertelyyn; on järkevää käsitellä oikeasti merkittäviä kysymyksiä

PORVOO BORGÅ